

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/22/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215221170
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215221170.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky a zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka - Y. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. E., H. bašta X a otca - V. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., K. XX, t. č. ÚVV a ÚVTOS Nitra, o návrhu navrhovateľov - V. K., nar. XX. XX. XXXX a M. K., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom N., K. XX a obaja zastúpení JUDr. Andrea Koczkás, advokátka v Komárne, Elektrárenská 3, na úpravu stretávania sa starých rodičov s maloletým dieťaťom a nariadenia predbežného opatrenia, o odvolaní navrhovateľov - starých rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/50/2016-27 zo dňa 14. marca 2016, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že predbežným opatrením do skončenia konania vo veci samej upravuje styk V. a M. K. s maloletou Y. K. na čas od 09.00 hod. do 13.00 hod. v sobotu párneho kalendárneho týždňa a na čas od 14.30 hod. do 18.30 h od. v nedeľu nepárneho kalendárneho týždňa, a to bez prítomnosti matky maloletej.

Starí rodičia s ú o p r á v n e n í v uvedené dni a hodiny prevziať maloletú pred bytom matky a povinní v určenom čase odovzdať maloletú matke pred jej bytom.

Matka j e p o v i n n á maloletú na styk so starými rodičmi riadne pripraviť.

odôvodnenie:

Navrhovatelia - starí rodičia maloletého dieťaťa sa dňa 18.12.2015 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne svojim návrhom domáhali úpravy styku starých rodičov s maloletým dieťaťom tak, aby boli oprávnení stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párny týždeň v roku od soboty 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod.

Návrhom podaným dňa 19.2.2016 sa navrhovatelia - starí rodičia domáhali nariadenia predbežného opatrenia, v ktorom žiadali upraviť ich stretávanie sa (starých rodičov) s maloletým dieťaťom každý párny týždeň v roku od piatku od 17.00 hod. do soboty do 18.00 hod., až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Svoj návrh odôvodnili tým, že sú starými rodičmi maloletej z otcovej strany. Keďže rodičia maloletej žili oddelene, ich rodičovské práva boli upravené rozsudkom Okresného súdu Komárno, v zmysle ktorého bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a styk otca bol upravený pomerne v širokom rozsahu. Stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom bolo zo začiatku problematické, ale po rozhodnutí krajského súdu už stretávanie prebiehalo pravidelne, vďaka čomu mali možnosť (navrhovatelia) sa aktívne stretávať s maloletou. Približne v júni 2015 rodičia maloletého dieťaťa obnovili spolužitie a v mesiaci september 2015 sa nasťahovali k nim do rodinného domu. Medzi nimi a maloletou sa vytvoril veľmi silný citový vzťah. Dieťa sa v ich prítomnosti cítilo prirodzene, spokojne, bolo veselé, zvyklo si na nich a mali z nej veľkú radosť.

Dňa 30.11.2015 bol ich syn po hádke s matkou maloletej zadržaný a vzatý do väzby. Od času vzatia ich syna do väzby s matkou maloletej spočiatku komunikovali, raz im aj umožnila krátkodobý kontakt s maloletou vnučkou v jej prítomnosti, pred Vianocami 2015 za účelom odovzdania vianočných darčiekov. Za poslednú dobu im styk s maloletou odopiera a nevedia sa s ňou nijako dohodnúť. Komunikácia s matkou je nulová, nereaguje na sms správy, vymazala si ich z kontaktov aj na sociálnej sieti. Nemajú príležitosť sa s maloletou vôbec stretávať. V záujme zabezpečenia pravidelného kontaktu s maloletou boli preto nútení podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Maloletú majú veľmi radi a dokážu jej zabezpečiť všestrannú starostlivosť. Vzhľadom na to, že starí rodičia hrajú vo vývoji a formovaní dieťaťa dôležitú úlohu je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery medzi maloletou a starými rodičmi aspoň v nevyhnutnom rozsahu, do právoplatného skončenia veci samej. Bez nariadenia predbežného opatrenia a následného súdneho rozhodnutia vo veci samej, by mohlo dôjsť k prerušeniu akéhokoľvek styku maloletého dieťaťa so starými rodičmi. Pretrhnutie väzieb môže mať negatívny dopad na psychický vývin maloletej a preto je v záujme dieťaťa, aby bol upravený jeho styk so starými rodičmi.

Napadnutým uznesením Okresný súd Nové Zámky ako súd prvého stupňa návrh navrhovateľov na úpravu stretávania sa starých rodičov s mal. dieťaťom Y. K., nar. XX. XX. XXXX zamietol, čo s poukazom na citované ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (OSP - zák. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 6 a 8) a všeobecné predpoklady nariadenia predbežného opatrenia odôvodnil nasledovne:

Pred nariadením predbežného opatrenia súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup, stanovený pre konečné rozhodnutie. Pre nariadenie predbežného opatrenia musia byť osvedčené aspoň základné skutočnosti o opodstatnenosti nároku, ako aj naliehavosť dočasnej úpravy pomerov práve navrhnutým spôsobom. V návrhu, ktorý podali starí rodičia na nariadenie predbežného opatrenia, nebola preukázaná žiadna naliehavosť a akútnosť dočasnej úpravy pomerov práve navrhnutým spôsobom.

Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyplýva, že v mesiaci september 2015 sa rodičia maloletého dieťaťa nasťahovali k navrhovateľom do rodinného domu. Dňa 30.11.2015 bol otec maloletého dieťaťa po hádke s matkou maloletého dieťaťa zadržaný a vzatý do väzby. Maloleté dieťa sa stretlo so starými rodičmi pred Vianocami 2015 na krátku dobu, za prítomnosti matky.

Z uvedeného vyplýva, že maloleté dieťa sa stretlo so starými rodičmi len na krátku dobu za prítomnosti matky a maloleté dieťa u starých rodičov nebolo samé na celý deň ani na noc. Vzhľadom na vek maloletého dieťaťa, ktoré má tri roky, nie je v súčasnej dobe v jeho záujme, aby bolo upravené stretávanie sa starých rodičov s maloletým dieťaťom predbežným opatrením na dobu od piatka do soboty. V konaní samotnom bude potrebné zistiť hlavne názor matky na stretávanie sa starých rodičov s maloletým dieťaťom. Súd má vedomosť o tom, že syn navrhovateľov bol vzatý do väzby kvôli nebezpečnému vyhrážaniu, po hádke s matkou. Matka môže mať preto voči stretávaniu sa starých rodičov s maloletým dieťaťom bez jej prítomnosti oprávnené výhrady. Dokazovanie, ktoré je potrebné v tomto smere vykonať, však presahuje možnosti dokazovania, ktoré je možné vykonať v konaní o nariadenie predbežného opatrenia. Vo veci prebieha konanie o úpravu stretávania sa starých rodičov s maloletým dieťaťom, v ktorom súd vykoná dokazovanie a meritórne vo veci rozhodne. Za danej situácie nie je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov v smere navrhovanom zo strany navrhovateľov. Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, že návrh navrhovateľov na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

Uvedené rozhodnutie napadli včas podaným spoločným odvolaním obaja navrhovatelia - starí rodičia maloletej domáhajúci sa jeho zmeny tak, aby ich podanému návrhu bolo v plnom rozsahu vyhovie. Napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu považujú za nesprávne, z hľadiska jeho odôvodnenia za nepresvedčivé a zmätočné s nejasnou argumentáciou. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na záveroch, že mal. dieťa u nich nebolo samé na celý deň ani na noc, že vzhľadom na vek dieťaťa nie je v súčasnej dobe v jeho záujme, aby bolo upravené ich stretávanie sa s ním od piatka do soboty a že matka maloletej (vzhľadom na dôvody väzby otca) môže mať voči ich stretávaniu sa oprávnené výhrady a teda, že za danej situácie nie je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov nimi v navrhovanom smere. Z uvedeným stanoviskom nemožno súhlasiť, pretože prvostupňový súd nechal úplne bez povšimnutia skutočné potreby a záujem mal. dieťaťa, ktoré má s nimi vybudovaný blízky, intenzívny vzťah, dieťa je na nich citovo naviazané, prerušenie vzťahov - dlhodobá absencia starých rodičov pri výchove dieťaťa môže viesť k absolútnemu odcudzeniu, ktoré by mohlo mať nenapraviteľné negatívne dôsledky pre vývoj dieťaťa. Pre maloletú nie sú cudzími osobami a v čase, keď malo dieťa s otcom pravidelný styk,

trávil s ním veľa času, často u nich (aj 3x do týždňa) prespávalo, s čím sa súd vôbec nezaoberal. Že im matka maloletej neumožňuje riadne styk nemožno pripisovať na ich ľarchu a použiť to ako dôvod na zamietnutie predbežného opatrenia, keďže zo strany matky nie je žiadna vôľa a ochota v tomto smere, je požadované jediným a výlučným nástrojom na vymoženie stretávania sa s dieťaťom. Že matka by mohla mať oprávnené výhrady k ich stretávaniu sa, považujú za svojvoľnú, nepodloženú a účelovú argumentáciu zo strany súdu vo vzťahu k nim, keďže oni z trestného činu neboli obvinení. Otcovi maloletej doposiaľ vina preukázaná nebola a voči ich starostlivosti o maloletú v minulosti matka žiadne výhrady nevzniesla, keď o opaku svedčí to, že sa s nimi stretla a komunikovala aj po vzatí syna do väzby. Nariadenie predbežného opatrenia má dočasný charakter, nezisťujú sa všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi, postačuje pokiaľ sú okolnosti aspoň osvedčené. Vzhľadom na ich úlohu vo vývoji a formovaní dieťaťa považujú za potrebné, aby dočasne boli upravené pomery medzi maloletou a nimi aspoň v nevyhnutnom rozsahu.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo, keďže napadnuté rozhodnutie v zmysle ust. § 75 ods. 8 OSP bolo doručované (pre zamietnutie návrhu) len navrhovateľom a odvolanie (z rovnakého dôvodu) nebolo doručované ostatným.

Podľa ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine (č. 36/2005 Z. z.), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Ak manželstvo, z ktorého pochádzajú maloleté deti, zaniklo smrťou alebo vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, môže súd na návrh upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami zomrelého manžela alebo manžela, ktorý bol vyhlásený za mŕtveho. Ustanovenie § 25 sa použije primerane.

Podľa ust. § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa ust. § 24 ods. 3 Zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

Podľa ust. § 220 OSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zruší rozhodnutie, len ak zastavuje konanie (§ 221 ods. 3 OSP).

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a posudzujúc vec v zmysle zhora uvedených zákonných ustanovení, ako aj ustanovení citovaných súdom prvého stupňa, dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie ani na zrušenie napadnutého rozhodnutia a že napadnuté rozhodnutie je preto potrebné podľa ust. § 220 OSP zmeniť tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keďže súd prvého stupňa daný skutkový stav nesprávne právne posúdil.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a/ sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy, b/ tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, c/ táto dočasná úprava je potrebná, d/ sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav, e/ sa neprímeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (účastník nie je obmedzený spôsobom neprímeraným povahy veci), pričom potrebnosť úpravy je povinný preukázať účastník konania, ktorý sa nariadenia predbežného opatrenia domáha.

V danej veci starí rodičia maloletej Lei potrebu nariadenia predbežného opatrenia vzhladli v tom, že matka maloletej im styk s maloletou úplne odopiera (nekomunikuje s nimi), nemajú tak príležitosť sa s maloletou vôbec stretávať a pri dĺžke konania vo veci samej by pretrhnutie ich väzieb - veľmi silného citového vzťahu s maloletou mohlo mať na psychický vývin maloletej negatívny dopad, keď ich styk maloletej len obohacuje. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní nevzhladol na strane starých rodičov maloletej prekážky vylučujúce ich z možnosti stretávania sa s maloletou, nevzhladol však potrebu dočasne upraviť pomery účastníkov v navrhovanom smere (de facto vôbec), keďže v záujme maloletej nie je stretávanie sa od piatka do soboty (nebolo u nich samé na celý deň ani na noc) a matka maloletej by mohla mať voči ich stretávaniu bez jej prítomnosti oprávnené výhrady (vzhladom k dôvodom väzby otca mal.).

Vychádzajúc z uvedeného mal odvolací súd za to, že v danej veci boli splnené zákonné podmienky nariadenia predbežného opatrenia za účelom dočasnej úpravy pomerov účastníkov, aby sa zabezpečila realizácia stretávania sa starých rodičov s maloletou a nedošlo tak k pretrhnutiu vzájomných väzieb, ktoré maloletej nesporne obohacujú a ktoré je potrebné zachovať.

Odvolací súd za primeraný rozsah styku starých rodičov - navrhovateľov vzhladom k veku maloletej vzhladol rozsah 4 hodín každý víkend a to od 09.00 hod. do 13.00 hod. v sobotu párneho kalendárneho týždňa a od 14.30 hod. do 18.30 hod. v nedeľu nepárneho kalendárneho týždňa, a to bez prítomnosti matky maloletej, ktorá nebola prítomná ani pri styku otca s maloletou a ktorá je povinná maloletej na styk pripraviť a starým rodičom tento umožniť. Odvolací súd nemal dostatok informácií pre úpravu dlhšieho styku a preferoval jeho pravidelnú častejšiu realizáciu, ktorú vzhladol dôležitejšou pre udržanie väzieb. Samozrejme medzi účastníkmi existuje možnosť dohody aj o ďalšom styku, resp. modifikovaní upraveného styku s ohľadom na potreby a záujem maloletej, ktorému by mali podrobiť svoje osobné záujmy.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.